

КОНЦЕПЦИЯ
ЗА РАБОТАТА КАТО ЧЛЕН НА ВСС - СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ
НА СЪДИЯ ИВАН ХРИСТОВ РАНЧЕВ ОТ АПЕЛАТИВЕН СЪД -
ПЛОВДИВ

ВЪВЕДЕНИЕ

Кандидатурата ми за член на Съдийската колегия към Висшия съдебен съвет е мотивирана основно от професионалната ми работа на почти всички нива и звена в съдебната система в продължение на повече от тридесет и пет години – в следствие, прокуратура и съд. Основният период от моята работа е като съдия в продължение на повече 28 години на окръжно и апелативно ниво. Опитът ми включва и изпълнението на функции като зам. председател на съд, което ми даде възможност непосредствено да се сблъскам не само с типичната правораздавателна работа, но и с проблемите на съдебното управление, организацията на труда, кадровото обезпечаване и административния ресурс.

Академичната ми преподавателска дейност като доктор по право и доцент, допълват професионалния ми опит, като осигуряват възможност за по-широк поглед върху развитието на законодателството, съдебната практика и подготовката на бъдещите магистрати, адвокати, юрисконсулти и др.

Този комплексен опит определя и основната ми мотивация: Да допринесе за съдебната система, в която независимостта на съдията трябва е гарантирана, кадровите решения да са професионални и предвидими, а управлението на ресурсите да бъде справедливо и съобразено с реалните потребности.

Считам, че основният проблем пред управлението на съдебната система, не е липсата на нормативни правила, а необходимостта съществуващите механизми да бъдат прилагани по-последователно, обективно и с по-силна връзка между реалните потребности и управленските решения на ВСС.

1. Ролята на ВСС като орган, който представлява съдебната власт, осигурява и отстоява нейната независимост, без да се намесва в осъществяването на дейността на съдилищата, прокуратурите и следствените органи.

А. Общи бележки.

Висшият съдебен съвет, за да може да отстоява независимостта на органите на съдебната власт, не само трябва да се стреми към безпристрастност, но и функционално да е

защитен от външен натиск от политическите структури на останалите две власти /изпълнителна и законодателна/, както и от различни икономически интереси.

Това би следвало да се постига, чрез осигурената от Конституцията на Р. България /КРБ/ и Закона за съдебната власт /ЗСВ/, кадрова независимост по повод на възможността, чрез своите две колегии – съдийска и прокурорска, да назначава, повишава, премества и освобождава от длъжност на магистратите, без да бъде обект на външна и най-вече политическа намеса, което би им осигурило стабилитет и спокойствие в работата.

От друга страна, особено важна е заложената в КРБ финансова независимост, тъй като ВСС самостоятелно съставя проекта на бюджета на съдебната власт. По този начин, органите на изпълнителната власт, в лицето на Министерския съвет, респ. обвързаните с решаването на въпросите в тази сфера - Министерство на финансите и Министерство на правосъдието, не биха могли при наличието на конфликтни ситуации, да препятстват и въздействат върху работата на съдилищата и прокуратурите, посредством ограничаване или спиране на заложените средства в проекта - бюджета, изготвен от ВСС. Впрочем подобни опити се правят няколкократно през годините с променлив успех.

На следващо място за мен е от съществено значение, че сред конституционните правомощия на ВСС не е предвидено да се намесва в правораздаването на съдилищата и в дейността на прокуратурите, като няма право да дава указания, как да се решават делата или да обсъжда съдържанието на съдебните решения, защото за целта има предвиден инстанционен контрол. Неслучайно по този повод в чл.132, ал.1 от ЗСВ е посочено, че магистратите не носят наказателна и гражданска отговорност за техните служебни действия и за постановените от тях актове, освен ако извършеното е умишлено престъпление от общ характер. Задължението на ВСС да прави периодични атестации, да решава въпросите за придобиване и възстановяване на несменяемост, както и да налага дисциплинарни наказания, свързани с понижаване и освобождаване от длъжност на магистратите има съвсем различен ракурс, тъй като няма отношение към въпросите, свързани с решаването на делата по същество. Предвидената възможност ВСС, чрез Инспектората да извършва контрол върху забавените дела по глава Трета „а“ от ЗСВ от една страна води до ускоряването на тяхното приключване и същевременно се явява негативен елемент, включен при атестирането на магистратите.

Не на последно място, особено важна е и ролята на ВСС, който се занимава с всички административни ангажименти по осигуряване на спокойна среда и условия, за да могат магистратите да вършат своята работа, съгласно законите на страната. Намирам за особено важна и ролята му да отстоява на предни линии независимостта и статута на магистратите,

които в работата си напоследък често са подложени на засилен обществен и политически натиск, като досегашният ВСС не винаги реагира адекватно.

Б. Виждане за ролята на ВСС.

Висшият съдебен съвет като орган от ключово значение за работата на органите на съдебната власт в Р. България през изминалите близо 35 години /съвпадащи и с периода на моята професионална кариера/ претърпя множество трансформации. Първоначалният модел за непостоянно действащ орган с участие в периодични заседания, без откъсване на членовете на съвета от тяхната месторабота изигра своята успешна роля. Впоследствие, поради възлагането на допълнителни функции, се премина към нов модел за постоянно действащ орган, което изискваше по време на мандата си във ВСС, неговите членове временно да напуснат работата си, за да могат професионално и целенасочено да изпълняват своите задължения. За да се постигне по-голяма независимост в кадровите решения, ВСС беше разделен на две колегии – съдийска и прокурорска, с общ финансов и административен орган – пленум. Този последен модел, въпреки заложените положителни очаквания, показва и отрицателните си страни, свързани най-вече с откъсването на членовете на съвета от магистратската и професионална общност, както и нейните проблеми. Особено осезаемо това разделение се почувства в работата на последния и все още действащ ВСС, който в началото опита да прокара някои реформи, свързани с промяна на съдебната карта, методологията за измерване на натовареността на магистратите и организацията на конкурсите. Но след разразилия се конфликт между членовете на ВСС, част от избраните в съдийската колегия магистрати от професионалната квота го напуснаха и се върнаха на работа в съда. Народното събрание, многобройните правителства и ВСС изобщо не създадоха организация за попълване на освободените места с избор на нови членове, като съветът продължи да работи в непълнен състав, сегментирайки се на два основни лагера, които трудно постигаха взаимодействие помежду си, вкл. и след изтичането на регламентирания мандат от пет години. Породилите се конфликти между членовете на ВСС в съдийската колегия, проследими за правната общност от директно излъчените онлайн заседания, доведоха до блокирането на неговата дейност при вземането на важни кадрови решения, свързани с назначаването на административни ръководители, стопираха се с години конкурсите, което на свой ред доведе до масовото командироване на магистрати от по-ниските нива на съдилищата за продължителни периоди от време /с години/, което създаде несигурност в работата на съдилищата в страната. Стигна се дори до там, че колегите напълно се обезвериха, като трудно се намираха желаещи за административни ръководители, в отделни съдилища се стигна до интриги и разделение сред магистратите, като фигурата на и.ф. председател стана все по-често срещана.

С избора на нов ВСС, съставен от сравнително нови лица, с нужните професионални качества и изразена готовност за конструктивен диалог, се надявам стъпка по стъпка да се преодолее този сериозен застой в същинската му дейност. Включването сред членовете на съвета, не само на представители от магистратската общност, но и от неправителствени организации и академичните среди смятам, че би могъл да се постигне нужния баланс по отношение на декларираното желание от представителите на изпълнителната и законодателната власт за прокарването на нужните сериозни реформи в работата на съдилищата, прокуратурите и следствените органи.

Инициативата да се намали изискуемото квалифицирано мнозинство на Народното събрание за избор на членовете на ВСС от 2/3 на 3/5, посредством промени в КРБ, тепърва би било предмет на сериозен дебат сред политическите сили в Народното събрание.

Същевременно с това смятам за задължително да се предвиди разширяване на възможността за предсрочно освобождаване на членовете на съвета от съответните квоти, при констатиране на тежки нарушения и обективна невъзможност за изпълнение на предвидените задължения. Но тогава трябва да се включат допълнителни хипотези сред посочените такива в чл.130, ал.8, т.1 – т. 4 от Конституцията на Р. България, респ. отново да се стигне до нейната промяна, което би се явило като задача за Народното събрание.

Намирам за интересна и идеята за предвиждане на ротация на членовете на съвета, вероятно подобна на тази при Конституционния съд по чл. 147, ал.2 от Конституцията. Но там изрично е регламентирана съответната процедура за обновяване от всяка квота по ред, определен в закон. Разликата обаче е, че при конституционните съдии е предвиден индивидуален мандат, който позволява подобно преформатиране по квоти, без да се спира работата на конституционния съд. Докато при ВСС до момента е предвиден цялостен общ мандат на избраните членове и подобно съвместяване между оставащите, оттеглящите се и новоизбраните членове на този етап, нормативно е недопустимо. Това отново изисква промяна в Конституцията и ЗСВ по ясен и предвидим регламент, така че членовете на ВСС да могат да изпълнят заложения им мандат и същевременно да се обновява неговия състав, без да се спира работата и да се получава подобен вакуум, както стана при последния съвет в продължението на години.

Предложението да се предвиди оспорване на актовете на ВСС пред независим орган, според мен трудно би могло да се реализира. По този повод намирам за удачни скоропните промени в чл.36, ал.1 – 4 от ЗСВ с ДВ, бр.60/1.07.2026г., предвиждащи възможност за обжалване решенията на двете колегии и пленума на ВСС от министъра на правосъдието и заинтересовани лица пред ВАС, а по отношение на актовете, с които се назначават, повишават,

преместват и освобождават от длъжност магистратите, както и за тези по повод организиране и провеждане на конкурсите, да става по реда на АПК пред ВКС и т.н. Няма пречка да се възприеме, респ. разшири моделът за обжалване по ключови въпроси пред смесени състави на ВКС и ВАС, което би довело до постигането на баланс и преодоляване на опитите за външно или вътрешно-институционално въздействие.

Един от важните елементи за независимостта на органите на съдебната власт се явява задължението на ВСС да управлява имуществото, като се грижи за сградния фонд и материалните условия, при които работят магистратите. Безспорно тази дейност е доста обременителна за ВСС, както и за ръководителите на съдилищата и прокуратурите, с оглед осигуряването на необходимите средства в бюджета за издръжка, поддръжка и намирането на компетентен персонал. Но според мен, на сегашния етап, трудно би могло да се възприеме за удачно, връщането към стария модел с прехвърляне на имуществото към Министерство на правосъдието за стопанисване и издръжка. Вярно е, че ангажиментът за осигуряването на необходимите средства за поддръжка на имуществото на органите на съдебната власт опира до постоянна ежегодна подкрепа от държавния бюджет, но същевременно би могло да се помисли за неговото облекчаване, чрез осигуряването на възможност, част от приходите от такси, примерно от Агенция по вписванията да бъдат предоставяни за подпомагане на тази издръжка. Очевидно предстои и цялостно преразглеждане на размера и режима на предвидените съдебни такси при настоящите инфлационни процеси, което би подпомогнало в сериозна степен запълването на бюджета на органите на съдебната власт. Но отново за подобна промяна се налага и сериозното изменение на КРБ, с оглед на изрично възложените функции на ВСС за управлението на недвижимите имоти за преминаването им в ресора на изпълнителната власт. И ако това все пак се осъществи, би следвало да се регламентира законово, как ще се осъществява взаимодействието между МП и съответните административни ръководители по места, за да решават съвместно текущите въпроси по ремонтни дейности, профилактика, осигуряване на необходимата обслужваща техника, персонал и др.

Инспекторатът към ВСС остана длъжник на обществените очаквания, но вина за тази негова незавидна роля имат и политиците, които не съумяха след изтичането на първоначалния мандат на настоящия му състав, с години да организират избора на нови негови членове. В перспектива смятам, че не е лоша идеята за промяна на КРБ, като се промени и кворумът, при които от народните представители се избира главния инспектор и инспекторите, защото постигането му е трудно осъществимо. Същевременно трябва да се преосмислят и някои от неговите функции по чл.54, ал.1, т.1 – 19 от ЗСВ, за да може да бъде по-ефективна неговата работа. Другата линия на развитие е, да се възвърне първоначалният модел за на-

личието само на Инспекторат към Министерство на правосъдието, на пряко подчинение на съответния министър, с профилиране на инспекторите по сектори, който да извършва периодични проверки, не само спрямо работата на съдилищата, но и да обхване дейността на прокуратурите. За целта обаче, трябва да се гарантира независимостта в тяхната работа от политически или икономически давления, т.е. критериите за тяхното избиране, респ. статутът им на държавни служители да бъде достатъчно защитен.

2. Виждания за кадровата политика, конкурсите, атестирането, дисциплинарната дейност, натовареността, командироването и управлението на съдебната система.

А. Кадрова политика, конкурси и атестиране.

а. Намирам, че от ключово значение за бъдещата кадрова политика на ВСС е осигуряването на нови, подробни правила за избор на тримата „големи“, съответно на главния прокурор, председателя на ВАС и на председателя на ВКС.

Особено важно е да се създаде обобщаващ профил на съответния най-висш административен ръководител, в чиято рамка впоследствие да се извърши проверка за професионалните и нравствени качества на постъпилите кандидатури. Задължително е да се извършат задълбочени проверки за притежаваното имущество, интереси, служебни и извън служебни контакти, наличие на зависимости от външни политически и икономически фактори. След залагането на тези критерии, да се регламентира подробно оповестяването на постъпилите номинации и информация по горепосочените изисквания, а изслушването на кандидатите, задаването на въпроси, получаването на отговори и вземането на решението от членовете на ВСС в полза или срещу избора на съответния кандидат, да става публично с огласяване на мотивите им.

Съгласен съм с виждането, че впоследствие изслушването на ежегодните доклади пред Народното събрание на главния прокурор, председателите на ВКС и ВАС, не трябва да протича, както беше досега формално, а със залагането на повишени критерии, съобразени с текущите проблеми към тяхната дейност.

б. От особено значение е да се коригира кадровата политика по отношение избора и контрола върху работата на административните ръководители – председатели на съдилища, респ. районни, окръжни и апелативни прокурори.

Необходима е сериозна промяна при организирането и провеждането на първоначалния и последващ избор за втори мандат на административни ръководители.

Както вече упоменах, трудно през последните години се намират желаещи колеги да се включат в подобна битка, особено, когато съвсем видимо за наблюдателите е обстоятелс-

твото, че често се касае за предварително дирижиран избор на „подходящия“ кандидат, за който лобират отделни членове на съвета, игнорирайки евентуална алтернативна кандидатура.

Предвидената възможност на общите събрания на съответните съдилища да се издигат кандидатури, макар и демократична като замисъл, на практика се опорочи, тъй като членовете на ВСС често не се съобразяваха с този избор, бламирайки съответния кандидат.

Затова и основният първоначален принцип, който следва да бъде възприет от ВСС е за конкурентен и прозрачен избор на административни ръководители, след съобразяване с водещото значение на изразените становища на общите събрания на съдилищата.

Особено внимание трябва да бъде обърнато на случаите, когато кандидатът за ръководна длъжност за по-горна съдебна инстанция е заемал такава длъжност в по-долна съдебна инстанция в същия регион. Според мен няма пречка, когато административният ръководител се е явявал преди това на конкурс за повишаване в длъжност и след спечелването му е работел на редова длъжност в по-горната инстанция, в резултат на придобития опит и създаването на нормални колегиални отношения, впоследствие да реши да кандидатства за подобна нова позиция, базирана на професионалното му израстване.

Проблем възниква, когато административният ръководител от по-долната съдебна инстанция, след като е заемал тази длъжност в продължение на един или два последователни мандата, решава да се кандидатира директно за по-високата, освободена ръководна длъжност. В тези случаи говорим за фигурата на т. нар. „вечни началници“ в съдебна система, които в продължение на дълги години ръководят последователно, в рамките на позволените им по закон мандати, съответния районен съд, окръжен, респ. апелативен съд, т.е. почти не заемат редова длъжност по време на кариерата си.

Безспорно ръководният опит е важно професионално предимство, но не следва да се създава автоматично преимущество за заемане на следващата по-висока ръководна длъжност. И това е така, защото длъжностите за председатели на съдилища от отделните инстанции имат твърде различен обхват на отговорност и изискват наличието на допълнителни административни качества. Понякога административният ръководител от по-долната инстанция попада в конфликтни ситуации със съдии от горестоящите съдилища /вкл. при инстанционния контрол на съдебните актове/, като директно им става административен ръководител, без преди това да се явявал на конкурс за повишаване в длъжност, респ. да е заемал такава позиция и трудно би могъл да сформира ръководен екип. Ако такъв все пак се създаде след съгласуване на общи събрания със съдиите от съответните отделения, в състав от техни колеги от горестоящия съд, евентуалните противоречия сравнително по-леко се преодоляват. Но има случаи, когато новоизбраният административен ръководител, след формално изискване на становищата на

съдиите от съответните отделения за предлагане на кандидатури /без да се съобразява с тях/, да „издига“ като ръководен екип от свои заместници, съдии от долустоящия съд, без последните да са се явявали на конкурс за повишаване в длъжност. И тогава сътресенията при наложения „ръководен екип“ от съдии от по-долната съдебна инстанция, с останалите „редови“ техни колеги от по-горната такава е неминуем. Не без значение е и обстоятелството, че така сформираният „ръководен екип“, на практика изяжда свободните места в горестоящия съд, за които биха могли да кандидатстват за повишаване, чрез конкурси други техни колеги от долустоящите съдилища. Подобен проблем се получава и когато административният ръководител и неговите заместници след като изтекат мандатите им, впоследствие решават да останат като редови съдии в по-горната съдебна инстанция, без да се връщат в предходния съд, за което няма пречка в ЗСВ. Промяна в закона, с оглед задължителното връщане на административните ръководители след изтичането на мандата им в предходната, изходяща позиция в по-долустоящия съд беше иницирана преди време, но не беше приета. Вярно е, че подобно връщане на длъжността редови съдия на бившия административен ръководител от по-горната в по-долната съдебна инстанция е неприятно, с оглед на заемащата преди това по-престижна длъжност и финансовото ѝ обезпечаване. Но според мен, това е житейски несправедливо най-вече, с оглед на заемането на редовата длъжност в по-горестоящия съд, за която биха могли да кандидатстват с конкурс и други съдии.

Затова и изборът на ВСС на административни ръководители, следва да се основава на реалното сравнение на кандидатите по предварително установени, обективни и проверими критерии. Наред с водещата за мен професионална квалификация, следва да се оценяват и ръководния им опит, постигнатите резултати при управлението на предоставените им ресурси, способността за работа в екип, изградената репутация сред колегите и визията за развитието на съответния съд.

Процедурата трябва да продължи да включва публично обявяване на длъжността, с поставянето на още по-ясни критерии за кандидатите и тяхната управленската концепция, откритото им изслушване и вземането на мотивирано решение от членовете на колегията, което да се огласи. При наличието на равностойност на кандидатите по отношение на останалите им качества, тогава ръководният опит може да бъде с определящо значение, но без да се превръща предходната заемана длъжност в своеобразен „трамплин“ към следващата.

Този подход съответства на европейските тенденции към процедурите за назначаване на висши съдебни ръководители. Интересен в тази насока е испанският модел, при който са въведени изрично разграничителни изисквания за съдебни и управленски качества, предварително са определени тежестта на съобразяваните критерии, индивидуалната мотивация,

спазването на публичност и прозрачност на процедурата. Френският модел предвижда при назначаването на председатели на съдилища, изрично да се взема предвид предходният управленски опит и способността за ръководене на съд или съответната служба. В Германия се приема, че при избора на председатели на висши съдилища, подборът трябва да бъде основан най-вече на професионалните качества на кандидатите.

Очевидно при подобни хипотези, целта не трябва да бъде подлагането на формален изпит, респ. събеседване с кандидатите за административни ръководители, така както се правеше често до момента от ВСС, а да се гарантира реално състезание на професионални и управленски качества. Затова и другият водещ принцип следва да бъде, че ръководният опит е предимство, но не е привилегия за кандидата.

в. кадровата политика на Висшия съдебен съвет обхваща ключовите процедури по назначаване, повишаване, преместване и атестиране на съдии, прокурори и следователи в Р. България.

Нейната основна цел е да осигури независимост на съдебната власт, чрез прозрачни правила за професионално израстване на магистратите и своевременно попълване на свободните позиции.

Кариерата на магистратите, включва три основни елемента от провежданата от ВСС кадрова политика:

- **Конкурсното начало** е въведено по отношение на назначенията за младши магистрат, първоначалното встъпване, преместване и повишаване в длъжност, съобразно изискванията на Наредба №1 от 9.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт на ВСС.

- **Комисии по атестирането и конкурсите /КАК/**, които съществуват към всяка от двете колегии на ВСС и извършват предварителна оценка за качествата на кандидата, чиято дейност е регламентирана в съответните Вътрешни правила, подпомогнати от помощните атестационни комисии в отделните съдилища.

- **Периодично атестиране**, при което оценяването на работата и натовареността на магистратите се извършва по строго определени изисквания, посочени в Наредба № 2 от 23.02.2017 г. на ВСС за показателите, методиката и реда за атестиране на съдия, председател и заместник председател на съд и в Наредба № 3 от 23 февруари 2017 г. за показателите и методиката за атестиране и критериите за отчитане степента на натовареност на прокурори и следователи и на административни ръководители и техните заместници, касаещи тяхната професионална пригодност.

При атестирането, водещо трябва да бъде качеството, а не количеството, респ. броят на разгледаните и приключени дела. Ако това не се направи, би се стигнало до неправилното оценяване на магистратите.

При атестирането, оценката се прави с едновременното отчитане на показателите за магистрата: качеството на съдебните актове; сложността на делата; спазването на сроковете; професионалната подготовка, респ. повишаване; мотивираността на актовете; последователност в практиката при еднотипни казуси; професионалното развитие и спазването на етичните стандарти и др. Но по мои впечатления, това се прави формално от помощните комисии по места, без да се търсят индивидуалните особености в работата на магистрата и обикновено крайната оценка, утвърдена от централизираната КАК при ВСС в повечето случаи е максималната – много добра, което води до стартовото уравниване на показателите на кандидатурите за професионално израстване.

Несменяемостта на магистратите е стар конституционен принцип, който гарантира, че същите не могат да бъдат произволно уволнявани, премествани и понижавани в длъжност противно на тяхната воля. Но от друга страна, след придобиването на статут за несменяемост при две положителни атестации, много често магистратите на съответното ниво, сякаш се дезинтересират за повишаването на тяхната правна квалификация и работа по конкретните дела.

Това показва, че атестирането на даден магистрат се явява сравнително мощен инструмент за проследяването на качеството на неговата работа и не би следвало да се правят компромиси. А с оглед на така констатираните проблеми, би следвало да се премине към нов по-прецизен модел за атестиране на магистратите, тъй като досегашният е несползотворен.

Повечето анализи от неправителствените организации с основание акцентират върху три основни проблема в кадровата политика на ВСС до този момент:

- Бавните процедури, особено по отношение на конкурсите за повишаване и преместване, които понякога продължават с години. Най-яркият пример в тази насока отскоро е конкурсът за повишаване на съдии в търговските отделения на апелативните съдилища, който на два пъти беше отменен и започваше отначало, което доведе до командироването за дълго време на съдии от окръжните съдилища в съответния регион;

- Липсата на конкуренция по отношение провежданите конкурси за административни ръководители. Това показва наличието на сериозен дефицит по отношение на желаещите да участват в реално състезание /особено в прокуратурата, където пословично напоследък кан-

дидатът е само един и твърде често от друг район, което понякога важи и за съдилищата/, т.е. възникват съмнения за предварително известни фаворити на ВСС.

- Външни зависимости изискват провеждането на сериозни реформи и да се обсъдят нови механизми за елиминиране на нерегламентираните влияния при вземането на кадровите решения на ВСС.

Какво би могло да се промени генерално в кадровата политика?

Трябва да се възприеме европейският модел за многогодишно кадрово планиране. И това е така, защото кадровите решения, не трябва да бъдат единствено реакция на вече възникнал проблем, като последният би могъл да се предвиди в бъдеще време.

За да се преодолее този проблем, би било добре да се изготвят кадрови прогнози в съдилищата за следващите няколко години, които да отчитат: очакваното освобождаване на длъжности, предстоящо пенсиониране, движение на кадрите, планираните конкурси, необходимост от младши съдии, прогнозна натовареност и регионалните различия в работата на съдилищата.

Какво би могло да се промени при конкурсите за съдии?

На първо място, конкурсът да стане част от цялостната кадрова политика на ВСС.

Броят на конкурсните места да не се определя само след възникване на свободни длъжности, а въз основа на прогноза, за която вече се упомена от 3 до 5 години за: натовареността и нейното изменение; предстоящо пенсиониране; очаквано освобождаване на длъжности; движение на делата и специфични различия между съдилищата.

На второ място, да се разделят още по-ясно кариерните пътища за развитие – при различните по вид конкурси за първоначално постъпване в съдебната система на младши магистрати, прозрачен механизъм за външни кандидати с юридически опит, отделни процедури за повишаване и преместване на действащите магистрати, както и за избора на административни ръководители.

На трето място, да се оценяват не само знанията на кандидата, защото европейският опит изисква при подбора да бъде включено – аналитично мислене; способност за аргументиране; практически казуси; етични разбирания; комуникационни умения и професионална пригодност. И това е особено важно, защото изискването за отличните оценки от университета и познаването на закона, не е достатъчно, за да стане кандидатът добър съдия.

На четвърто място, след конкурса да се осигури реално практическо обучение с участието на отлично подготвени за целта магистрати с преподавателски опит.

Неслучайно по този повод се казва, че провеждането на конкурса е свързано с преценката за познанията на кандидата в съответната правна материя, докато при обучението се вижда, дали би ли могъл на практика да прилага придобитите знания и като съдия, т.е. не всеки е пригоден за тази високоотговорна позиция. И ако отговорът на последното е отрицателен, след обучението в НИП, кандидатът не би трябвало да бъде назначаван на работа като съдия, прокурор или следовател.

Европейските тенденции разглеждат подборът, обучението и професионалното развитие на магистратите като една свързана система, която в своята цялост е от съществено значение при последващата преценка за качеството на тяхната работа и за повишаването им в длъжност.

На пето място, конкурсите трябва да бъдат максимално предвидими и защитени от субективизъм.

Конкурсите следва да станат процедура, в която всеки кандидат предварително е запознат с предвидените правила, критерии и етапи на оценяване, а крайният резултат да зависи от доказани професионални качества, а не от институционални или лични зависимости.

Последното налага заключението, че е необходимо да се направи реформа при конкурсите и кадровото планиране на магистратите, като се съобразят в българските решения и съответните европейски стандарти с въвеждането на следните конкретни мерки:

- от 3 до 5 годишно кадрово прогнозиране на необходимите бройки и места;
- конкурсите да се обвържат с реалната натовареност на съдилищата;
- да се изготвя предвидим календар на бъдещите конкурси;
- въвеждане на единни и предварително известни критерии;
- оценяване не само на юридически знания, но и на аналитични и етични качества;
- задължителна практическа подготовка след конкурса;
- създаването на отделни прозрачни механизми за първоначално назначаване, повишаване и привличане в магистратурата на опитни юристи с нужните качества.

За да станат конкурсите предвидими, по-бързи и основани на професионални критерии е наложително, не само предварителното им планиране, но и определянето на ясни и предварително известни критерии за оценяване на кандидатите; минимализиране на субективността; равнопоставеност на кандидатите; публичност на процедурите; недопускане на неформални зависимости и накрая изготвянето на мотивирани решения за класирането на кандидатите.

Съдийската колегия при ВСС и към настоящия момент планира и организира подобни процедури, като публикува информация за предстоящите, текущи и приключили конкурси за работа в системата. Но за в бъдеще е добре да се работи за предвидимостта на конкурсите и ритмичността в тяхното провеждане, така че кадровият дефицит да не се превръща в хроничен проблем. Важно е да се работи и в насока – първо да се прогнозира кадровата потребност в съответния орган на съдебната власт, а едва след това, да се определя броя на местата за конкурса в конкретните съдилища и прокуратури.

Б. Дисциплинарната дейност.

Инициативата за образуване на дисциплинарно производство срещу магистратите е в ръцете на преките административни ръководители, по-горестоящите в йерархията административни ръководители, които имат пряка представа за работата на съответния съдия, прокурор или следовател, както и на Инспектората към ВСС във връзка с извършваните проверки. За целта следва да се изготвят и мотивирани предложения до ВСС.

Дисциплинарната дейност на ВСС в момента не е на добро равнище. Сравнително рядко се стига до реално налагане на дисциплинарни наказания на магистратите от съответните колегии към ВСС, поради инертността на административните ръководители по отношение сигнализирането, което често води до изтичане на съответната давност, както и несвоевременното отчитане на резултатите от ежегодните проверки за работата на долустоящите съдилища, които позагубиха своята сигнализираща роля.

Прави впечатление, че често взетите решения на ВСС за налагане на дисциплинарни наказания на магистратите биват отменяни от ВАС и преписките се връщат за ново разглеждане поради процедурни пропуски, което налага да се преосмисли работата на съответната комисия.

Въпреки въведената допълнителна функция на Инспектора във връзка с постъпили оплаквания за забавени дела, даваните предписания нямат особено сериозен ефект. И това е така, защото подобна процедура се иницира основно от заинтересованите страни по делото и не винаги е в резултат от постъпилите сигнали от ръководителите на съдилищата по места, тъй като би се явило негативен атестат и за тяхната работа. Очевидно липсва и някакъв обективен контролен механизъм за своевременното констатиране на подобни проблеми от ВСС, който би следвало да бъде информиран за забавянията в приключването на делата, извън указаните процесуални срокове от дадени магистрати /които обикновено се знаят във всеки съдебен район/. Отделно, самият ИВСС в момента е в непълноценен състав, предвид на липсата на нов избор, напускането и отстраняването от работа на колеги, допуснали груби нарушения.

В. Натовареността на съдилищата и магистратите.

В момента липсва Национална карта за реалната съдебна натовареност. А това е необходимо, защото натовареността между отделните съдилища и между техните отделения в много случаи съществено да се различава. Самият брой на образуваните и разглеждани дела, не е достатъчен показател, защото от значение се явяват видът, сложността, продължителността и извършваните процесуални действия по тях.

Всичко това налага изготвянето на Единна годишна карта за натовареността на съдилищата, която да съчетава количествени и качествени показатели. В тази връзка е необходимо да се анализират прецизно: брой и вид на делата; тежест и сложност; действително отработено време; продължителност на производствата; натоварването на съдебния състав по конкретното дело по отношение на разрешаваните проблеми; специализация на състава; наличен кадрови ресурс /пълнен, непълнен/, административно обезпечаване и др.

Последното би могло да даде възможност при вземането на всяко решение на ВСС за щат, администрация, обучение или осигуряването на допълнителен ресурс, да може да бъде мотивирано въз основа на проверими и обективно налични данни.

Добре би било да се възприеме по този повод във ВСС и европейският управленски принцип, според който „ресурсът следва натовареността“, т.е. когато един съд е трайно натоварен, както са районните съдилища в големите градове София, Пловдив, Варна, Бургас и др., Съветът не би могъл да очаква, че прекомерно натоварените съдии биха могли да продължат да работят интензивно дълго време, дори и по предвидените в процесуалните закони бързи производства, като неминуемо приключването на делата би се забавило с години, защото е пряк резултат от техните възможности. По-сериозното им финансово стимулиране също не би могло да бъде достатъчно, защото се касае не само за обективни човешки възможности, но и за качествено решаване на делата.

За целта е необходим анализ, който да включва: нуждата от допълнителни съдии; преразпределение на щатове; промяна в специализацията и преливане на съдии между отделенията; необходимост от административен персонал; осигуряване на технически ресурс; обучение; организационни промени; използване на повече помощни електронни инструменти.

Обратно, ако определен кадрови ресурс в отделни съдилища трайно се оказва, че не е необходим, той трябва да бъде пренасочен там, където има реална потребност. Това вече се прилага на практика от сега действащия ВСС при последните им решения за числеността на съдиите и администрацията, но темповете му на действие са твърде забавени. Затова и най-важната следваща стъпка за новия ВСС е този подход да бъде постоянен и предвидим.

Закриването и преобразуването на органи на съдебната власт според мен би могло да бъде допуснато само като крайна стъпка, защото трябва да бъдат осигурени гаранции за реален достъп на гражданите от малките населени места до правосъдие, включително и чрез създаването на териториални отделения на съдилища, командироването на съдии за работа по места, увеличаване капацитета на електронните услуги и електронен достъп на страните.

Във връзка с натовареността на съдилищата, друг важен въпрос е осигуряването на оптимална, а не максимална като състав администрация. Не може да се подкрепи виждането, че би следвало, с оглед на липсата на финансови ресурси в предвидения бюджет за съдебната власт, механично със съответния, предвиден за държавата процент да се съкращават съдебни служители. Това би могло да бъде приложима стъпка, единствено при липсата на други възможности за оптимизация на персонала, с оглед на предстоящо или своевременно пенсиониране по стаж и възраст, размястване на щатове и др. Основният подход изисква да се определи необходимият брой служители на съответното работно място, според реалната работа, която биха могли да извършат.

Трябва да продължи разработването на модели за постигане на оптимално съотношение между съдии – съдебни служители – специализирана администрация – технически ресурс. За целта трябва да се отчитат спецификите в отделните съдилища, видовете дела и степента на електронизация. Или числеността на администрацията да се обвързва с натовареността на делата и спецификите в работата на съответния орган на съдебната власт.

Във връзка с натовареността от особено значение е и пълната дигитализация на делата, респ. създаването на електронни дела, независимо от съответната фаза на процеса /примерно при наказателните дела още от досъдебното производство, първата, въззивна и касационна съдебна инстанция/, което би облекчило в максимална степен работата не само на магистратите и съдебните служители, но и на страните, които имат съответния достъп.

Същевременно с това, електронните системи не трябва да бъде използвани само като средство за контрол и отчетност на административните ръководители, но трябва да намалят и административната тежест и роля на ангажирания персонал. Данните от информационните системи могат да се използват по-широко за управлението на натовареността; прогнозирането на кадровите потребности; анализ за продължителността на делата; идентифицирането на структурни проблеми и автоматизиране на административни дейности. Положителен пример в това отношение е използвания на електронен модул за натовареността и централизираното разпределение на делата. В тази връзка е добре все повече електронните технологии да освобождават време за правораздаване и да подпомагат работата на съдиите.

По отношение на използването на Изкуствения интелект предимствата са безспорни, защото позволяват сравнително бързо да се търси и обобщава съдебната практика, да се получава информация и становища по конкретни казуси. Добър пример в това отношение е предлаганият отскоро програмен продукт на Апис, наречен Автоматизирани правни инструменти с изкуствен интелект, който позволява обобщаване на съдебната практика по даден казус. Но са налице и скрити рискове по отношение предоверяването на дадените отговори на зададените въпроси, при които се допускат често грешки, поради което се изисква допълнителна проверка и контрол.

Основният проблем при работата с ChatGPT е, че той не е създаден конкретно, за да обслужва правораздаването и засега не би било добре да се използва пряко при решаването на делата, защото при тях се налага обсъждането и на лични данни, до които могат да получат достъп външни за делото лица. По този повод има издаден Регламент (ЕС) 2024/1689 на ЕП и на Съвета от 13.06.2024г. за използването на изкуствения интелект и в него са разписани много ясни и стриктни ограничения по повод на рисковете за използването му в съдебната система и за управлението на делата.

Г. Командиrowането на магистратите.

Този въпрос е един от най-болезнените в съдебната система. Командиrowането винаги има за основна цел решаването на породилия се временен дефицит на кадри, т.е. да става по изключение. Но когато тази временна мярка се превръща в постоянно състояние за попълване на местата в голяма част от съдилищата в страната в продължение на години, очевидно кадровата работа на настоящия ВСС не е добра.

Основната причина за това положение е, че се провалиха и забавиха голяма част от конкурсите за първоначално назначаване и за повишаване в длъжност, като евентуалното им ускоряване би рефлектирало положително и за по-рядкото командиrowане на магистрати.

Проблемът с безпринципното командиrowане на магистратите в нашата страна дълго време беше използвано като инструмент за скрито кариерно израстване и стимулиране, като се заобикаляше конкурсната система и доведе до формиране на съответните зависимости.

За преодоляване на горепосочените възможности, може да се работи в следните насоки:

Първата е за стриктно спазване на ограниченията по чл.227, ал.1 от ЗСВ, според които магистратите могат да бъдат командиrowани за не повече от 12 месеца с предварителното им съгласие, а в изключителни случаи и без тяхното съгласие за срок до 3 месеца. Забранено е повторното командиrowане в същия орган на съдебната власт.

Тази на пръв поглед императивна забрана, обаче се преодолява от следващата в чл.227, ал.2 от ЗСВ, според която ал.1 не се прилага, когато командироването е на незащитна длъжност. Тя позволява в продължение на години даден магистрат да бъде командирован, когато не е заетата съответната щатна бройка, а това зависи до голяма степен – първо от обявяването ѝ за свободна и второ – от своевременното организиране на конкурс за заемането ѝ. Затова смятам, че трябва да се въведе изрично изискване към ВСС веднага да обявява освободените щатни длъжности и да организира конкурс за тях, за да не се превръща временното запълване на дефицита от кадри в постоянна практика.

Втората е за засилване на съдийското самоуправление при преценката за командироването.

Това би могло да стане, като се въведе изрична разпоредба в ЗСВ за съгласуване на решението на председателя на съда за командироване с отделенията в съответния съд, където командированият съдия предстои да отиде /с оглед преценка на професионалните качества на предлаганите кандидатури и възможността да се работи в екип с колегите, особено ако се касае за въззивен състав и др./, респ. на Общото събрание на съответния съд относно реалната необходимост за продължаване на командировката.

Третата е свързана с въвеждането на дигитална прозрачност и публични регистри.

Поставената цел е очевидна – да се преодолеят корупционният натиск и зависимостите, като се внедрят електронни инструменти за мониторинг, за да не могат ръководителите на съдилища да не обявяват своевременно свободните места, с оглед на евентуалното командироване на преценените от тях за подходящи кандидатури.

Към Единния портал за електронно правосъдие /ЕПЕП/ и в сайта на ВСС има създадени централизирани Регистри за командированите магистрати /от съдилищата и прокуратурите/, което е добър ориентир за цялостната картина в страната.

Добре би било да се създаде и централизиран Регистър на свободните длъжности /до момента такъв има единствено за административните съдилища/, в който да се публикуват позициите, за които тепърва предстои да се организира конкурс, което да дава на свой ред реален шанс на желаещите, действащи магистрати или юристи с опит да са запознати с възможностите за повишаване в длъжност, преместване или първоначално назначаване, респ. докато това се реши и за командироване.

Така посочените промени, според мен могат да поставят началото за изкореняването на заложения доскоро порочен модел относно командироването на магистрати, а какви ще бъдат следващите стъпки, предстои да се прецени в зависимост от постигнатите резултати.

Д. Управлението на съдебната система.

Основните проблеми при управлението на съдебната система могат да се открият в две основни насоки:

Първата е в това, че настоящият ВСС, след изтичането на заложения от законодателя мандат продължи да работи, като през това време не се положиха усилия от органите на законодателната власт за избирането на нов. Работата на самите членове на съвета забуксува, най-вече с оглед на липсата на адекватни мерки по повод на провежданата кадровата политика по отношение назначаването на административни ръководители, конкурсите за назначаване и командироването на магистрати. Видимо и комуникацията на представителите на ВСС с останалите две власти също не се развива добре. Подобен системен проблем е налице и за работата на ИВСС, който продължава да работи в стария си състав, формиран още през 2015 г.

Втората е за това, че в продължение на години липсва пълноценен професионален диалог между членовете на ВСС, председателите на съдилища и съдиите в страната. Капсулирането на ВСС, донякъде беше предпоставено от възприемането на модела за постоянно действащ орган, при който неговите членове излизат от съдебната система и постепенно губят връзката си с колегите по места и техните проблеми за разрешаване.

ВСС не трябва да управлява съдебната система единствено от позицията си на горестоящ и откъснат в йерархията орган, защото е необходимо да бъде постоянно запознат с това, което става в съдилищата.

Смятам за добро решение, членовете на ВСС да провеждат регулярни срещи по възникнали проблеми не само с административните ръководители на съдилища, но и със съдиите от различните съдебни инстанции, съдебните служители, професионални организации и академичната общност в сградата на съвета в гр. София и по места.

Намирам за особено важно да се набележат мерки за възобновяване на диалога между първата, въззивната и касационна инстанции, който през последните години беше позагубен, а това е от водещо значение за уеднаквяване и на съдебната практика. За целта би било добре при наличието на съответния финансов ресурс и съдействие на НИП – София да се организират по-често зонални съвещания с участието на лектори от ВКС, апелативните и окръжни съдилища, както и от академичните среди.

Не на последно място, личното ми впечатление е, че Апелативният съд има специфично място в съдебната система, от една страна защото е водещ съд за съответния апелативен район, а от друга страна се явява своеобразна „трансмисия“ при решаването на тежките по своя характер дела между долустоящите районни и окръжни съдилища спрямо ВКС. Той

съчетава непосредствения опит в правораздаването с необходимостта да се следи за устойчивостта и последователността на съдебната практика в апелативния район, която трябва да отговаря на високите стандарти, заложи от върховната инстанция. Затова и диалогът между председателите на апелативните съдилища по вертикала - с председателя на ВКС и по хоризонтала - с председателите на местните районни и окръжни съдилища по административни и професионални въпроси, следва да бъде поощряван.

3. Мерки за повишаване на прозрачността, отчетността и доверието в дейността на ВСС.

На първо място от важно значение членовете на ВСС да отстояват по време на своя мандат прозрачността при конкурсите, кадровите решения, командироването, разпределението на щатове, административния ресурс, бюджета и решенията си за съдебната карта.

Затова в работата си ВСС трябва да въведе ясни критерии за кариерното развитие при провеждане на атестирането, конкурсите и избора на административни ръководители, да дава подробни и публични мотиви за всяко свое кадрово решение. И ако тези решения са правилни и обосновани, членовете на съвета не би следвало да се притесняват от публичното им оповестяване.

Следва по този повод да се осмисли възможността за въвеждане на нов модел за медийна политика, като вместо пасивно да се разпространяват съобщения от пресаташетата на съдилищата, да се потърси начин за достъпно обясняване на взетите решения, чрез по-често провеждане на брифинги от представителите на ВСС. Трябва да се продължи с поддържането на онлайн излъчвания в реално време на заседанията на ВСС, както и бързо да се публикуват на сайта стенограмите и протоколите. Добре би било да се организират информационни кампании, които да обяснят на разбираем за гражданите език в какво се изразяват функциите на ВСС, разделението на двете колегии и в какво се изразява ролята на съвета като кадрови орган.

На второ място трябва да се засили институционалната и индивидуална отчетност, като се предвиди задължение за членовете на съвета да представят периодични /годишни / отчети за своята дейност, участие в комисии и гласувания.

Добре би било да се предвиди като възможност за обратна връзка с магистратите – обсъждането на Годишния доклад за дейността на ВСС да става на общи събрания в съдилищата и прокуратурите, за да могат съдиите, прокурорите и следователите да дадат своите становища и препоръки.

На трето място е необходимо да се противодейства на зависимости и корупционен натиск, чрез въвеждането на строг контрол върху конфликтите на интереси, като се предвидят по-ефективни механизми за проверка на декларациите за имущество и интереси на магистратите при сътрудничеството на ВСС с Инспектората при ВСС.

Когато магистрати са били подложени на неправомерно политическо или медийно влияние, би следвало ВСС да реагира бързо срещу външния натиск, като ги защити публично.

Важно е да продължи надграждането на системата за случайно разпределение на делата, с цел пълното изключване на субективния фактор.

На четвърто място, предвид на сравнително ниския рейтинг на съдебната система, абсолютно наложително е да се предприемат необходимите мерки за повишаване на доверието в нейната дейност.

Трябва по този повод да се повиши гражданският контрол, чрез включването на неправителствените професионални организации и академичната общност в провеждането на обществени обсъждания и засилване ролята на Гражданския съвет към ВСС, където техните представители биха могли да участват в изготвянето на стратегиите за решаване на проблемните въпроси.

Добре би било да продължи работата по отношение въвеждането на прозрачност на бюджета на съдебната власт, като публично да бъдат обосновавани и обсъждани разходите, както и оптимизирането на бюджета на отделните органи, с оглед на тяхната натовареност и нужните средства.

Не на последно място, прави неприятно впечатление обстоятелството, че по почти всички дела с висок обществен интерес напоследък се организират протести, продиктувани от недоволството на гражданите от работата на прокуратурата и съдилищата. Очевидна е необходимостта да се търси диалог с представителите на тези протести, като бъдат информирани за мотивите на взетите решения от съдебните състави по тези дела. Същевременно, работата на пресаташетата към големите съдилища очевидно е незадоволителна по отношение на тяхното огласяване, както и взаимодействие им с медиите, тъй като проличава тяхната неинформираност.

От друга страна, трябва да се търси и по-широкото взаимодействие с органите на местната власт и на МВР за обезпечаване спокойното провеждане на организирания протести пред съдебните палати, но при спазване на определеното място и времеви интервал, без да се засяга работата на съдиите и съдебните служители.

4. Виждания за защита на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите срещу неправомерно политическо, икономическо, институционално или вътрешносистемно влияние.

Тази тема е изключително важна, като изисква работа в няколко насоки:

На първо място, следва да продължи реформирането на ВСС, с оглед на неговата по-голяма автономност и независимост от външни фактори.

Вижданията на някои представители на доктрината и неправителствения сектор за пълното разделяне на ВСС на два отделни съвета – Съдийски и Прокурорски, което на практика се заложи с последните изменения в КРБ, намирам за правилни, но на сегашния етап за преждевременно, защото налага тоталното преформатиране на законовата уредба и създаването на условия от страна на представителите на политическата класа.

Въпреки че кандидатствам за член на съвета от политическата квота на парламента, намирам в перспектива за обосновано и предложението за намаляване представителите на тази квота. Добре би било във ВСС мнозинството от неговите членове в Съдийската колегия да се избира пряко от самите съдии, за да се блокира политическото влияние върху решенията от представителите на парламентарната квота. Но в Прокурорската колегия е добре да се търси по-голям обществен контрол, чрез същата квота, без нейните представители да влияят за кариерното израстване на магистратите по политическа линия, за какъвто системен проблем станахме свидетели през последните години при избора на Главен прокурор.

На второ място е добре да се работи за ограничаване на възможностите за вътрешно-йерархичен натиск.

Така при съдиите трябва да продължи засилването на ролята на общите събрания в отделните съдилища за решаването на ключови въпроси. А председателите на съдилищата би следвало да имат основно управленски функции, като се прегради възможността да използват разпределението на делата или командироването на магистрати като инструмент за наказание или поощрение.

При прокурорите и следователите, следва да продължи ограничаването на модела за централизация, като се въведе ясен механизъм за отчетност и възможност за разследване на Главния прокурор или негов заместник от независим съдия /определен на основание чл. 112, ал.6 от ЗСВ и назначен като особен прокурор във ВКП/, за да се спре недосегаемостта в системата. Постигането на горепосочената цел изисква и да се премахне възможността по-горестоящият прокурор устно или формално да отменя актовете на наблюдаващия разследването редови прокурор. В тази насока адмирам и идеята за промени в законодателст-

вото, с които при една децентрализация, да се възстанови не само самостоятелността на управленските органи на следователите, но и по отношение на взетите от тях решения по време на провеждане на досъдебното производство.

На трето място, трябва да продължи икономическата и институционална защита на магистратите.

От една страна, това изисква наличието на финансова независимост, като бюджетът на съдебната власт продължи да бъде автономен и защитен от бюджетни съкращения от изпълнителната власт, които биха могли да се използват като инструмент за натиск. А от друга, да продължи тенденцията за осигуряване на високи възнаграждения и социални гаранции за магистратите, които биха намалили риска от корупция и икономическа зависимост от някои бизнес кръгове за влияние.

Във връзка с гореизложеното, напоследък сред правната общност предизвикаха спорове последните промени в разпоредбата на чл.218, ал.2 от ЗСВ /ДВ, бр. 69, в сила от 31.07.2026г./, определяща основното месечно възнаграждение на младши магистратите в размер на 60 на сто от основното месечно възнаграждение на народен представител, а не както беше преди - в удвоен размер на средно месечната заплата на заетите в бюджетната сфера по данни на НСИ, което според мнението на професионалните съсловни организации е неправилно и в разрез с доминиращия европейски модел. А това е важно, защото върху тази база, впоследствие трябва да се формират възнагражденията на останалата преобладаваща група магистрати на съответната нива от съдебната система, макар и нормата на чл.218, ал.3 от ЗСВ да допуска Пленума на ВСС сам да определя основното възнаграждение на магистратите, извън посочените рамки на предходните ал.1 и ал.2. Немаловажна по своите последици е и промяната в чл.224, ал. 1 от ЗСВ /ДВ, бр.69, в сила от 01.08.2026г./, с която се предвиди, че задължителното обществено и здравно осигуряване на съдиите, прокурорите и следователите се извършва по реда на КСО и ЗЗО, т.е. за тяхна сметка, а не както преди - за сметка на бюджета на органите на съдебната власт. Вярно е, че на първо време са предвидени компенсаторни механизми, но бъдещото осигуряване на тези, немалки по размер парични средства от държавния бюджет остава неясно. Този въпрос също е от особено значение, имайки предвид новите финансови рамки, които поставя Министерство на финансите към бюджета на съдебната система, най-вече с оглед на неговото съкращаване през следващите 2027г. и 2028г., в това число да не се разчита на увеличаване на разходите за персонал.

Затова и предизвикателствата изискват от бъдещия ВСС да направи задълбочен анализ на разходите, които могат да бъдат оптимизирани, без това да наруши нормалния

процес на работа, като се ръководи от принципа „ресурсът следва натовареността“ и да продължи поставянето на основен акцент върху разходите за трудови възнаграждения.

На четвърто място, следва да се осигури прозрачност в работата и кариерното израстване.

Това изисква създаването на условия за провеждането на обективни конкурси за повишаване и преместване, базирани единствено на професионалните качества и атестации през годините, а не на субективни критерии или зависимости от ръководството на съда.

Намирам за важно и продължаването на постоянното усъвършенстване на ЕИСС и Методиката за случайно разпределение на дела, като се предотврати ръчното насочване на щекотливи казуси към „удобни“ магистрати.

На пето място, трябва да се работи за опазване почтеността и защитата на магистратите от външен натиск.

Това налага осигуряването на по-голяма ефективност на ИВСС, който има за функция да проверява за конфликт на интереси и имуществено състояние, без обаче да се превръща в инструмент за наказване на неудобните съдии.

От друга страна, когато магистрати са били подложени на координирани медийни или политически атаки, както вече се упомена, съответната колегия - Съдийска или Прокурорска е длъжна да излезе своевременно с институционална позиция тяхна защита, за да съхрани общественото доверие към тези институции.

5. Мерки за противодействие на зависимости, конфликт на интереси, нерегламентирано влияние и накарняване на престижа на съдебната власт.

Дългият ми професионален път ме е убедил през годините, че независимостта на съдията се защитава най-добре, чрез дадените институционални гаранции. А възможностите конкретният магистрат в определени житейски ситуации да попадне в зависимости или да се подаде на нерегламентирано влияние, зависят от неговата лична преценка, което не следва да се допуска.

Затова и бих подкрепил въвеждането от новия ВСС на:

- ясни правила за наличието на конфликт на интереси;
- провеждането на прозрачни кадрови процедури;
- да се създадат предвидими критерии за оценяване и професионално израстване на магистратите;

- да се подобри защитата на магистратите, които сигнализират за оказан им външен или вътрешен за системата натиск при разглеждането на делата;

- да се създадат правила за институционална реакция от страна на ВСС при установен подобен натиск спрямо магистратите;

- въвеждане на ясни правила за контактите на магистратите с външни лица или институции.

6. Конкретен принос, който кандидатът може да има в работата на съдийската колегия и на пленума на ВСС.

На първо място, считам че дългогодишният ми опит в различните звена на съдебната система, би спомогнал на това възможно най-високо място за нейното управление да взимам активно участие в разрешаването на възникналите проблеми. Като апелативен съдия съм запознат непосредствено с работата и отговорностите на редовия съдия, проблемите на въззивните производства и необходимостта от баланс между бързината и качеството на взетите съдебни решения. А като бивш заместник председател на съд, познавам административното управление на съд и практическите проблеми в организацията на работа.

На второ място академичната ми кариера като доктор по право, доцент и преподавател, не я считам за отделена от съдийската професия.

Напротив, научната и преподавателска работа дават възможност да се следят: развитието на правната доктрина, промените в европейското право и практика в съдилищата на ЕС, сравнително-правните решения при сходни по предмет казуси, както и развитието в националната ни съдебната практика.

Този ресурс считам, че може да бъде използван при разработването на политики за обучението, квалификацията, професионалното развитие на магистратите и персонала на съдилищата, уеднаквяването на практиката и взаимодействието между съдебната и академичната общност.

Смятам да предприема и необходимите постъпки за насърчаване на по-тесното взаимодействие между съдилищата, Националния институт по правосъдие и юридическите факултети в страната, което впрочем правя до момента, но на регионално ниво.

Съчетанието на действащ съдия и преподавател позволява да се търси баланс между правораздаването — управлението на съдебната система — правната наука — обучението на магистратите.

Както вече упоменах, намирам за добро решение, провеждането от членовете на съвета на редовни срещи по възникнали проблеми с административните ръководители, със съдиите и съдебните служители, представители на професионални организации и академичната общност в сградата на съвета в гр. София и по места. Така например, няма пречка в определени работни дни, когато не заседава ВСС, да провеждам срещи с колеги от апелативния район, в сградата на Пловдивския апелативен съд.

По време на мандата ми като член на Съдийската колегия на ВСС смятам да работя в следната последователност на приоритетите:

На първо място – да се въведе справедливо управление на натовареността на съдилищата и магистратите, като трайно бъдат намалени дисбалансите.

На второ място по отношение на кадровото планиране, да се стигне до по-малко незаети длъжности и зависимост от временни непопулярни решения.

На трето място – поддържането на оптимална съдебна администрация, съобразена с реалните потребности за нормалното функциониране на съдилищата.

На четвърто място – организирането на прозрачни конкурси с нужната предвидимост за условията на тяхното провеждане и създаването на доверие към крайните резултати.

На пето място – професионалното развитие на магистратите да бъде основано на техните качества, като бъдат обезпечени с нужните условия за работа и постоянно обучение.

На шесто място, да се повиши независимостта в работа на магистратите, като им се осигури своевременна защита от всяка форма на неправомерно влияние.

25.09.2026г.

Гр. Пловдив

СЪДИЯ ИВАН РАНЧЕВ:

Ivan
Hristov
Ranchev

Digitally signed by
Ivan Hristov
Ranchev
Date: 2026.09.25
14:34:18 +03'00'

Д Е К Л А Р А Ц И Я
ЗА ИМОТНОТО СЪСТОЯНИЕ, ПРОИЗХОДА НА СРЕДСТВАТА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ИМУЩЕСТВОТО И
ЗА НАЛИЧИЕТО НА ЧАСТЕН ИНТЕРЕС

На Иван Христов Ранчев
/име, презиме, фамилия/

на длъжност: съдия в Апелативен съд - Пловдив.....
кандидат за член на ВСС - София.....

ДЕКЛАРИРАМ

към 25.09.2026г. – датата на участието ми в процедурата за избор за заемане на длъжност член на ВСС - София, следното имотно състояние и произхода на средствата за придобиване на същото за мен, съпруга/та ми и роднините ми по права линия /родители и деца/:

Дата: Декларатор:
/подпис/

Данни за декларатора:

/Данните от колона 2 не се публикуват/

Иван Христов Ранчев	1	ЕГН:		2
/Име - собствено, бащино, фамилно/				
Апелативен съд - Пловдив		П. К. №	1	
/местоработата/				
съдия		Изд. от	МВР -	
/длъжност/				
		Постоянен		
		адрес:		

Данни за съпруга:

Гражданство: българско /Данните от колона 2 не се публикуват/

1	ЕГН:	2
/Име - собствено, бащино, фамилно/		

Декларирам, че: ☐ - съм във фактическа раздяла със съпруга си:

/не живея заедно със съпруга си и нямаме общо домакинство/ и няма да декларирам неговото /нейното/ имущество и доходи.

Данни за лицето, с което деклараторът се намира във фактическо съжителство на съпругески начала:

Гражданство: българско /Данните от колона 2 не се публикуват/

1	ЕГН:	2
/Име - собствено, бащино, фамилно/		

Декларирам, че: ☐ - не желая да бъде публикувана информацията относно лицето, с което се намирам във фактическо съжителство на съпругески начала, и относно имуществото и доходите на това лице.

Данни за роднини по права линия /родители и деца/:

/Данните от колона 2 не се публикуват/

№	/Име - собствено, бащино, фамилно/	ЕГН	3
1.	1	2	българско
2.	1		българско
3.			

Декларирам, че: ☐ - не упражнявам родителски права по отношение на ненавършилите ми пълнолетие деца и няма да декларирам техните доходи и имущество.- не поддържам контакти с пълнолетни роднини по права линия и няма да декларирам техните доходи и имущество. ☐ X ☐

Декларатор:

/подпис/

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Иван Христов Ранчев
--	---------------------

Част I

1. Недвижимо имущество

1. Право на собственост и ограничени вещи права:

Ном	Вид на имота /правото/	Местонахождение	Община	Площ кв. м.	Разгъната застроена плещ-кв.м	Година на придо- биване	Собственик		Цена на придобиване /лева/	Правно основание за придобиване	Произход на средствата
							Име:	Идеална част			
ред	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	апартамент	Пловдив	Пловдив	69		2001	Иван Христов Ранчев		0	договор за дарение от родители	
2.	апартамент	Пловдив	Пловдив	73		2008	Иван Христов Ранчев	1/2	44794	договор за покупко-продажба	
3.	апартамент	Пловдив	Пловдив	73		2008		1/2	44794	договор за покупко-продажба	
4.	апартамент	Пловдив	Пловдив	71		2002		1/6	0	наследство	

☐ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 1.1

1а. Земделски земи и гори:

Ном	Вид на имота /правото/	Местонахождение	Община	Площ /декара/	Разгъната застроена плещ-кв.м	Година на придо- биване	Собственик		Цена на придобиване /лева/	Правно основание за придобиване	Произход на средствата
							Име:	Идеална част			
ред	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	нива	с. Момино	Раковски	10		2008	Иван Христов Ранчев		0	договор за дарение от родо	
2.											

☒ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 2

2. Прехвърляне на имоти през предходната година:

Ном	Вид на имота	Местонахождение	Община	Площ кв. м. /декара/	Разгъната застроена плещ-кв.м	Прехвърлител		Цена на сделката /лева/	Правно основание за отчуждаване на имота
						Име:	Идеална част		
ред	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.									

Декларатор:
/подпис/

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Иван Христов Ранчев
--	---------------------

II. Моторни сухопътни, водни и въздухоплавателни превозни средства, както и други превозни средства, които подлежат на регистрация по закон

1. Моторни сухопътни превозни средства:

☐ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 3

Ном.	Вид на превозното средство	Марка на превозното средство	Цена на придобиване /лв./	Година на придобиване	Име: собствено, бащино, фамилно	Състояние	Правно основание за придобиване	Произход на средствата
ред								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	лек автомобил	Шкода Карок	66311	2025	Иван Христов Ранчев	1/2	договор за покупко-продажба	завършата
2.	тук автомобил	Шкода Карок	66311	2025		1/2	договор за покупко-продажба	завършата

2. Земеделска и горска техника:

☒ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 3.1

Ном.	Вид на земеделската или горската техника	Марка на техниката	Цена на придобиване /лв./	Година на придобиване	Име: собствено, бащино, фамилно	Състояние	Правно основание за придобиване	Произход на средствата
ред								
1	2	3	4	5	6	7	8	9

3. Водни и въздухоплавателни превозни средства:

☒ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 4

Ном.	Вид на превозното средство	Марка на превозното средство	Цена на придобиване /лв./	Година на придобиване	Име: собствено, бащино, фамилно	Състояние	Правно основание за придобиване	Произход на средствата
ред								
1	2	3	4	5	6	7	8	9

4. Други превозни средства, които подлежат на регистрация по закон:

☒ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 5

Ном.	Вид на превозното средство	Марка на превозното средство	Цена на придобиване /лв./	Година на придобиване	Име: собствено, бащино, фамилно	Състояние	Правно основание за придобиване	Произход на средствата
ред								
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Декларатор:
/подпис/

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Иван Христов Ранчев
--	---------------------

5. Прехвърляне на притежаваните моторни сухопътни, водни и въздухоплавателни превозни средства през предходната година:

☐ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 6

Ном. по ред	Вид на превозното средство	Марка на превозното средство	Цена на отчужда- ването /лв./	Прехвърлител		Съ- собстве- ност	Правно основание за отчуждаването
				Име: собствено, бащино, фамилно	5		
1.	лек автомобил	Тойта Веро	16500	Иван Христов Ранчев и		СЮ	договор за покупко-продажба

Декларатор:

/подпис/

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Иван Христов Ранчев
--	---------------------

III. Парични суми, в това число влогове, банкови сметки и вземания на обща стойност над 10000 лв., включително в чуждестранна валута

1. Налични парични средства: ☐ Нямам нищо за деклариране Таблица № 7

Ном.	Размер на средствата	Вид на валутата	Равно-стойност в лв.	Собственик Име: собствено, бащино, фамилно	Произход на средствата
ред	2	валутата	4	5	6
1.	200 EUR		301	Иван Христов Ранчев	заплата
2.					

2. Влогове и банкови сметки /депозити/: ☐ Нямам нищо за деклариране Таблица № 8

Ном.	Размер на средствата	Вид на валутата	Равно-стойност в лв.	Титуляр на влога/банковата сметка Име: собствено, бащино, фамилно	В страната	В чужбина	Произход на средствата
ред	2	валутата	4	5	6	7	8
1.	19327 EUR		37800	Иван Христов Ранчев	да	не	заплати
2.	272861 EUR		539670	Иван Христов Ранчев	да	не	заплати, продажба автомобил, авторазвалятелно обслужване, хонорари, рента
3.	103480 EUR		202389	Иван Христов Ранчев	да	не	заплати, хонорари, рента
4.	739 EUR		1445		да	не	заплата
5.	103395 EUR		202223		да	не	заплата
6.	2547 EUR		4982		не	да	заплата

3. Вземания: ☒ Нямам нищо за деклариране Таблица № 9

Ном.	Вид на вземането	Размер на вземането	Вид на валутата	Равно-стойност в лв.	Титуляр на вземането Име: собствено, бащино, фамилно	Правно основание за вземането	От местни лица	От чуждестранни лица
ред	2	3	4	5	6	7	8	9
1.								
2.								
3.								

Декларатор:
/подпис/

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Иван Христов Ранчев
--	---------------------

IV. Осигуряване в пенсионни фондове по допълнително доброволно осигуряване, ако общата им стойност надвишава 10000лв.

☒ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 10

Ном. по средствата ред	Размер на средствата	Вид на валутата	Равно- стойност в лв.	Титуляр на партидата Име: собствено, бащино, фамилно	В страната	В чужбина	Произход на средствата
1	2	3	4	5	6	7	8
1.							

V. Напични ценни книги, дялове в дружества с ограничена отговорност и командитни дружества и финансови инструменти по чл. 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти

1. Напични ценни книги и финансови инструменти по чл. 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти:

☒ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 11

Ном.	Вид на ценните книги или на финансовите инструменти	Брой	Поверени на инвест. посредник			Емитент /когато е приложимо/	Цена на придобиването /лв./	Собственик или титуляр на правото	Правно основание за придобиването	Произход на средствата
			Ценни книги или парични средства	или	или					
ред	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	1.									

2. Дялове в дружества с ограничена отговорност и командитни дружества:

☒ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 12

Ном.	Вид на имуществото	Размер на дяловото участие	Наименование на дружеството	Седалище	Стойност на дяловото участие	Собственик или титуляр на правото	Правно основание за придобиването	Произход на средствата
ред								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.								

3. Прехвърляне на дялове в дружества с ограничена отговорност и командитни дружества:

☒ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 13

Ном. по ред	Вид на имуществото	Размер на дяловото участие	Наименование на дружеството	Седалище	Цена на отчуждаването /лв./	Прехвърлител Име: собствено, бащино, фамилно	Правно основание за отчуждаването
1	2	3	4	5	6	7	8
1							

Декларатор:
/подпис/

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Иван Христов Ранчев
--	---------------------

VI. Задължения и кредити над 10000 лева, в това число кредитни карти, ако усвоените кредитни лимити през предходната календарна година в местна или чуждестранна валута общо надвишава 10000 лева

☒ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 14

Ном. по ред	Вид на задължението	Размер на задълже- нието	Вид на валутата	Равно- стойност в лв.	Титуляр на задължението Име: собствено, бащино, фамилно	Правно основание за задължението	Към банки	Към физически и юридически лица, различни от банки
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.								

Декларатор:
/подпис/

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Иван Христов Ранчев
--	---------------------

☐ Нямам нищо за

ВII. Доходи извън тези за заеманата длъжност, получени през предходната календарна година, в размер над 1000 лева

Таблица № 15

Ном. по ред.	Видове доход от:	Размер на дохода			
		На декларатора	На съпруга	На лицето, с което деклараторът живее фактически на съпружески начала	На ненавършили пълнолетие деца
		/лв./	/лв./	/лв./	/лв./
1	2	3	4	5	6
I. Общият доход от:					
1.	Годишна данъчна основа за доходи от трудови правоотношения, извън тези за заеманата длъжност	47003			
2.	Годишна данъчна основа за доходи от стопанска дейност като едноличен търговец				
3.	Годишна данъчна основа за доходи от друга стопанска дейност				
4.	Годишна данъчна основа за доходи от неем или друго взаимно предоставяне за ползване на права или имущество				
5.	Годишна данъчна основа за доходи от прехвърляне на права или имущество	770			
6.	Годишна данъчна основа за доходи от други източници по чл. 35 от ЗДДФЛ				
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
II. Други доходи, извън посочените в т. I.					
1.	Доходи от непработена растителна и животинска продукция от регистрирани земеделски производители и топтопроизводители.				
2.	Рента	285			
3.	Застрахователно обезщетение	9873			
4.					
5.					
III. Всичко:		57731	0	0	0

Декларатор:
/подпис/

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Иван Христов Ранев
--	--------------------

VIII. Чуждо недвижимо имущество и чужди моторни суропътни, водни и въздухонпавателни превозни средства на стойност над 10000 лева, които лицето или неговият суроп, или лицето, с което то се намира във фактическио суропителство на суропужески начала, трайно ползва независимко от основанията за това и от условията на ползване

☒ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 16

1. Ползвани недвижимо имущество:

Ном. по ред	Вид на имота /правото/	Местонахождение	Община	Площ кв. м.	Разрчката застроена площ-на м	Период на ползване	Собственик Име: собствено, бащино, фамилно	Цена за ползване-нето /ако е възмездно	Правно основание за ползване	Произход на средствата
1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.										
2.										

☒ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 16.1

1а. Ползвани земеделски земи и гори:

Ном. по ред	Вид на имота /правото/	Местонахождение	Община	Площ /декара/	Разрчката застроена площ-на м	Период на ползване	Собственик Име: собствено, бащино, фамилно	Цена за ползване-нето /ако е възмездно	Правно основание за ползване	Произход на средствата
1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.										
2.										

2. Ползвани моторни суропътни, водни и въздухонпавателни превозни средства, на стойност над 10000 лева:

☒ Нямам нищо за деклариране

Таблица № 17

Ном. по ред	Вид на превозното средство	Марка на превозното средство	Цена за ползване-нето /ако е възмездно	Година на придобиване	Собственик Име: собствено, бащино, фамилно	Правно основание за ползване	Произход на средствата
1.	2	3	4	5	6	7	8
1.							
2.							

Декларатор: /подпис/

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Иван Христов Ранчев
--	---------------------

IX. Дадени обезпечения и направени разходи от декларатора или в негова полза, или в полза на съпруга, лицето, с което се намира във фактическо съжителство на съпругески начала или в полза на ненавършилите пълнолетие деца, с тяхно съгласие, когато обезпеченията или разходите не са платени със собствени средства, с публични средства или със средства на институцията, в която деклараторът заема длъжността, за обучение, пътуване и други плащания с единична цена над 1000 лв.

☒ Нямам нищо за деклариране

1. Дадени обезпечения от или в полза на декларатора, неговия съпруг, лице с което се намира във фактическо съжителство на съпругески начала или ненавършилите пълнолетие деца с тяхно съгласие, когато те не са платени със собствени средства, с публични средства или със средства на институцията, в която деклараторът заема на длъжността

Таблица № 18

Ном. по ред.	Вид на обезпечението	Размер на обезпечението	Вид на валутата	Равно-стойност в лева	Характер на обезпечението		
					От декларатора	В полза на декларатора	От съпруг, лице с което се намира във факт. съжителство на съпругески начала или ненавършили пълнолетие деца
1.		3	4	5	6	7	8
2.							9
3.							
4.							

☒ Нямам нищо за деклариране

2. Направени разходи от или в полза на декларатора, неговия съпруг, лице с което се намира във фактическо съжителство на съпругески начала или ненавършилите пълнолетие деца с тяхно съгласие, когато те не са платени със собствени средства, с публични средства или със средства на институцията, в която деклараторът заема длъжността

Таблица № 19

Ном. по ред.	Вид на разхода	Размер на разхода	Вид на валутата	Равно-стойност в лева	Характер на разхода			
					От декларатора	В полза на декларатора	От съпруг, лице с което се намира във факт. съжителство на съпругески начала или ненавършили пълнолетие деца	В полза на съпруг, лице с което се намира във факт. съжителство на съпругески начала или ненавършили пълнолетие деца
1.	2	3	4	5	6	7	8	9
2.								
3.								

Декларатор:
/подпис/

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Иван Христов Ранчев
--	---------------------

Х. Разходи за обучение извън случаите по раздел IX (чл. 175б, ал. 1, т. 9 ЗСВ), в това число в полза на съпруга или лицето, с което деклараторът се намира във фактическо съжителство на съпругески начала или в полза на ненавършилите пълнолетие деца, чиято еднократна стойност надхвърля 1000 лева:

☒ Няма нищо за деклариране

Таблица № 20

Ном. по ред.	Обучение	Размер на разхода	Вид на валютата	Равностойност в лева	Разходите са направени:		
					В полза на декларатора	За чия сметка е направен разходът	В полза на съпруг, лице с което се намира във фактическо съжителство на съпругески начала или ненавършилите пълнолетие деца
1	2	3	4	5	6	7	8
1.							
2.							

Декларатор:
/подпис/

Име на декларатора /собствено, бащино, фамилно/	Иван Христов Ранчев
--	---------------------

Част II

XI. Участие в търговски дружества, в органи на управление или контрол на търговски дружества, на юридически лица с нестопанска цел или на кооперации, както и извършване на дейност като едноличен търговец към датата на избирането или назначаването и 12 месеца преди датата на избирането или назначаването

☒ Нямам нищо за деклариране

Имам участие в следните търговски дружества :

Таблица № 21

Ном. по ред.	Дружество	Участие
1.		

☒ Нямам нищо за деклариране

Развивам дейност като едноличен търговец в следните области :

Таблица № 22

Ном. по ред.	Наименование на ЕТ	Предмет на дейност
1.		

☒ Нямам нищо за деклариране

Съм, управител или член на орган на управление или контрол на следните юридически лица с нестопанска цел, търговски дружества или кооперации:

Таблица № 23

Ном. по ред.	Дружество	Участие
1.		

☒ Нямам нищо за деклариране

12 месеца преди назначаването ми на длъжността

Имам участие в следните търговски дружества :

Таблица № 24

Ном. по ред.	Дружество	Участие
1.		

☒ Нямам нищо за деклариране

Развивам дейност като едноличен търговец в следните области :

Таблица № 25

Ном. по ред.	Наименование на ЕТ	Предмет на дейност
1.		

Декларатор:

/подпис/

☒ Нямам нищо за деклариране

Съм управител или член на орган на управление или контрол на следните юридически лица с нестопанска цел, търговски дружества или кооперации:

Таблица № 26

Ном. по ред.	Дружество	Участие
1.		

XII. Договори с лица, които извършват дейност в области, свързани с вземаните от декларатора решения в кръга на неговите правомощия или задължения по служба:

☒ Нямам нищо за деклариране

Договори с лица, които извършват дейност в области, свързани с вземаните от лицето решения в кръга на неговите правомощия или задължения по служба

Таблица № 27

Ном. по ред.	Име на лицето с което е сключен договорът	Предмет на договора
1.		

☒ Нямам нищо за деклариране

XIII. Данни за свързани лица, към дейността на които деклараторът има частен интерес

Таблица № 28

Ном. по ред.	Име на лицето	Област на дейност на свързаните лица
1.		

Декларатор:
/подпис/

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ДЕКЛАРАЦИЯТА**ПОПЪЛВАНЕ НА ДЕКЛАРАЦИЯТА:**

1. Стойностите в някои полета се въвеждат от номенклатури. Тези полета се разпознават по това, че след като се позиционирате на тях, отдачно се появява малко бутонче със стреличката надолу. След като го натиснете, се появява списък с допустими стойности от които можете да избирате. Можете също така да въведете ръчно от клавиатурата желаната стойност.
2. От Стр.3 нататък преди всяка таблица има поле, озаглавено 'Нямам нищо за деклариране'. Възможният избор е празно или отбелязано с отметка ("v").
3. Всяка таблица първоначално има определен брой празни редове за попълване. Ако в процеса на попълване този брой се окаже недостатъчен, можете да добавите нови редове.
4. Някои полета (например дата, година) се контролират в момента на въвеждането. Така например формата на датата е дд.мм.гггг, а на годината – тггг. Там, където полето за година се преминава от 20, въвеждат се само оставащите две цифри от нея.

ЗАПИС НА ДАННИТЕ:

Във всеки момент можете да правите записи на твърдия диск на частично (или напълно) попълнена декларация. Това става със съответните команди от менюто на Excel и е описано в ръководството за работа с Excel (команда Save as/Запиши като).

Декларатор:
/подпис/